

LITERATOUR

De Boekenweek voor jongeren

Dioraphte Literatour Prijs 2017

Juryrapport nominaties

Dioraphthe Literatour Prijs 2017

Het begin van het nieuwe schooljaar wordt ook dit jaar weer gemarkeerd door de Literatour: dé Boekenweek voor jongeren. Schrijvers gaan op tournee langs scholen voor voortgezet onderwijs, er is een speciaal voor deze week geschreven geschenk (3PAK, een bundel met drie korte verhalen) en een publieksprijs waar alle jongeren hun stem voor kunnen uitbrengen. Om de week af te trappen vindt een heus gala plaats: het Yalbal. Iedereen is van harte welkom om los te gaan op de dansvloer met literaire helden uit binnen- en buitenland. Ook reiken we die avond de Dioraphthe Literatour Prijs uit aan de beste jongerenboeken van het voorafgaande jaar. Er zijn drie prijzen te vergeven: één in de categorie vertaald, één in de categorie oorspronkelijk Nederlandstalig en er is een publieksprijs.

De vakjury van de prijs heeft zich de afgelopen vier maanden vol geestdrift in de 69 romans gestort die door 25 uitgevers zijn ingestuurd. Tijdens de juryvergaderingen hebben we ons laten leiden door de criteria die ten grondslag liggen aan de prijs: een boek dient in 2016 verschenen te zijn en de thematiek van het boek moet de belevingswereld van adolescenten beslaan. Denk daarbij aan morele dilemma's, gezagsconflicten, de invloed van ouders, de worsteling met het vinden van een plekje in de wereld of de (eerste) schreden op het pad van de liefde. Bij voorkeur vervult de queeste naar de eigen identiteit een belangrijke rol. Als jury zijn wij tot slot op zoek gegaan naar gelaagde, stilistisch verfijnde romans.

Het viel de jury op dat de uitgevers beter naar de criteria hadden gekeken bij het inzenden van hun boeken. Vorig jaar hadden we bijna een kwart meer boeken, maar eenzelfde aantal voldeed op generlei wijze aan de criteria. Ook toen al was er een niveauverschil tussen de inzendingen voor vertaald en oorspronkelijk Nederlands waar te nemen. Die tendens zet door. Met name boeken uit de Verenigde Staten bevatten te veel stereotypen en platitudes over het leven van jongeren tussen de vijftien en achttien jaar. Ze zijn door hun opbouw, stijl en oppervlakkigheid veel te voorspelbaar en inwisselbaar. Een grote groep boeken is daarnaast hybride te noemen: de thematiek is geschikt voor een bepaalde doelgroep, maar de stijl niet óf vice versa.

Gelukkig zaten er meer dan genoeg boeken bij die de rijkdom laten zien van wat literatuur vermag. Romans die je wereld verrijken, die je helpen om jezelf (nog beter) te leren kennen of die een andere blik op de wereld bieden. Romans die laten zien hoe bepalend je nest kan zijn, hoe je leert om op eigen benen te staan en hoe je je vleugels uit kunt slaan. Maar ook romans die je (op neonaturalistische wijze) laten ervaren hoe bepalend omstandigheden kunnen zijn of wat de vergaande invloed van opvoeding kan zijn. Wat opvalt bij de tien nominaties is de grote afwezigheid van verantwoordelijke volwassenen. Ze zijn letterlijk de grote afwezigen of ze vervullen geen enkele rol van betekenis. Dat roept allerlei vragen op over onze huidige samenleving en over de opvoedkundige praktijken van ouders van nu. Of zijn ze alleen maar absent, omdat ze er in het leven van jong-volwassenen niet toe doen? Krijgen ze daardoor geen rol in het verhaal dat de hoofdpersonen van hun leven maken?

De boekenberg kende dit jaar een opmerkelijk grote diversiteit aan onderwerpen, stijlen en genres. Vooral op het gebied van de oorspronkelijk Nederlandse romans hebben we lang en gepassioneerd gediscussieerd. Met pijn in ons hart hebben we pareltjes terzijde moeten schuiven.

Bij het vaststellen van de nominaties hebben we zo veel mogelijk rekening gehouden met de verschillende leeftijden die de prijs bestrijkt en met uiteenlopende literaire competenties van leerlingen in de bovenbouw van het middelbare onderwijs (vmbo, havo, vwo, gymnasium). Er zijn boeken genomineerd die geschikt zijn voor onvervalste boekenwormen en boeken voor jongeren die hun eerste schreden in de Literatuur met een hoofdletter L zetten. Wij hopen dat de tien genomineerde romans zullen inspireren, prikkelen en enthousiasmeren.

De vijf nominaties voor Oorspronkelijk Nederlandstalig zijn:

Peter-Paul Rauwerda: *De negen kamers*. Lemniscaat. 2016.

Hanna Bervoets: *Ivanov*. Atlas Contact. 2016.

Jente Posthuma: *Mensen zonder uitstraling*. Atlas Contact. 2016.

Walter van den Berg: *Schuld*. Das Mag. 2016.

Jowi Schmitz: *Weg*. Hoogland van Klaveren. 2016.

De vijf nominaties voor Vertaald zijn:

Emma Cline: *De meisjes*. Lebowski Publishers. 2016. Vertaald door: Tjadine Steheman.

Jenny Valentine: *Door het vuur*. Luitingh-Sijthoff. 2016. Vertaald door: Jenny de Jonge.

Sarah Crossan: *Een*. Pepper Books. 2016. Vertaald door Sabine Mutsaers.

Joelle Charbonneau: *Nodig*. Karakter uitgevers. 2016. Vertaald door: Carolien Metaal.

Inés Garland: *Steen, papier, schaar*. Querido. 2016. Vertaald door: Corrie Rasink.

Juryversterking en stemmen

Na de zomervakantie zullen vijf jongeren de gelederen van de vakjury versterken. Dat zijn drie jongeren meer dan vorig jaar! Gezamenlijk zullen we uit de genomineerde boeken een winnaar voor vertaald en een winnaar voor oorspronkelijk Nederlands kiezen.

We hopen dat iedereen via www.literatour.nu stemt op het boek dat de publieksprijs volgens hem of haar verdient. Deel je stem via sociale media en laat zien dat literatuur voor jongeren leeft!

De vakjury van 2017 bestaat uit:

Miriam Piters (voorzitter), docente Nederlands Montessori Lyceum Rotterdam & het Marnix Gymnasium en recensent bij Tzum

Stefanie Schulte, boekverkoper bij boekhandel Het Leesteken in Purmerend

Polly den Tenter, educatief auteur, onder meer werkzaam voor uitgeverij Malmberg als auteur en eindredacteur van Talent, methode Nederlands

Jolanda van der Ven, docente Nederlands Het Hooghuis, locatie Mondriaan College, Oss

Diantha de Vries, Consulente Voortgezet Onderwijs en jongeren 12-24 jaar, Stichting Nieuwe Veste/Bibliotheek Breda

Nominaties oorspronkelijk Nederlands

Walter van den Berg: Schuld

Schuld vertelt het verhaal van diverse personen uit Amsterdam Nieuw- West. We maken kennis met broers Cor en Ron, het gehuwde stel Sandra en Marco en witte Mo (een alias van Edwin, maar zo heet hij alleen nog voor zijn moeder en de officier van justitie). Ze cirkelen allemaal rond de eigenlijke hoofdpersoon: Kevin, student econometrie. Kevins vader, Ron, heeft, blijkens de openingszin van de roman, iemand doodgeslagen. Cor, schrijver, is de oom die maar wat graag afstand houdt van het milieu waar hij in is opgegroeid. Sandra is de ongelukkige echtgenote van militair Marco. Witte Mo is de spin in het web, want iedereen blijkt bij hem in het krijt te staan. Allen worstelen ze op hun eigen manier met het concept schuld: het kan gaan om schuldbewustzijn, schuldgevoel, medeplichtigheid, een letterlijke schuldenlast, zorgplicht, verantwoordelijkheid of rekenschap afleggen.

Walter van den Berg schetst een ijzersterk portret van het snoeiharde leven in een uitzichtloos milieu. Hij confronteert je met een ontluisterende werkelijkheid. In heel weinig woorden, met ironische humor en via puike dialogen ontstaan levensechte karakters. *Schuld* is een ingenieuze roman door de fragmentarische, niet chronologische en meerstemmige opbouw. Gaandeweg kun je als lezer de stukjes van de puzzel leggen. Maar hoe meer je door de klinkklare taal de feiten kent, hoe meer je je afvraagt. Kun je je als individu losmaken van de familie waarin je ter wereld bent gekomen? In hoeverre wordt je identiteit bepaald door de omstandigheden waarin je opgroeit? Wat doet het met je als je ouders de grote afwezigheid in je leven zijn?

Hanna Bervoets: Ivanov

De drieënveertigjarige Felix van der Elsken ontvangt een rouwkaart. Die katapulteert hem twintig jaar terug in de tijd, naar het jaar dat hij als student journalistiek een jaar in New York doorbracht. Als eenzame, ietwat naïeve student leerde hij een geschorste wetenschapper kennen die zich bezighield met sinister, grensoverschrijvend onderzoek. Deze Helena Frank onderzocht hoe het apenvirus siv in hiv was geëvolueerd. Ze vermoedde dat de Rus Ilya Ivanov daarvoor verantwoordelijk was. Hij had chimpansees met mensensperma geïnsemineerd om een hybride wezen te kweken. Ook zij wilde mensen met dieren kruisen. Felix probeert te herleiden waarom hij zo geïntrigeerd raakte. Waar begon zijn fascinatie? Wanneer veranderde zijn journalistieke nieuwsgierigheid in betrokkenheid? Waarom handelde hij zoals hij handelde? Welke invloed hadden de omstandigheden op zijn daden? En wie is hij ten diepste?

In haar vijfde roman roept Bervoets meer vragen op dan dat ze antwoorden geeft. Deze bewonderenswaardig minutieus gecomponeerde roman bevraagt een veelheid aan onderwerpen: ethische vraagstukken, de positie van vrouwelijke onderzoekers aan de universiteit, de rol van journalistiek, de maakbaarheid van de mens, de rol van toeval en het construeren van een identiteit. Bervoets vertelt je niet wat je moet zien, maar wil je anders laten kijken. Dat doet ze door je reflectievermogen op subtiele wijze te stimuleren met filosofische, maatschappelijk-sociologische en psychologische vragen, zoals "Is zoeken naar wie we zijn niet gewoon zoeken naar een passende pose?". Gecombineerd met de geraffineerde karakterisering van de kwetsbare hoofdpersoon Felix is *Ivanov* een rijk coming of age-verhaal. Terwijl je meeleeft met de jonge Felix die worstelt met zijn seksualiteit, met zijn eigenheid en met zijn grenzen overweeg je welke ethische grenzen jij acceptabel vindt in de wetenschap van vandaag, overpeins je de aard van de journalistiek in het huidige tijdgewricht en mijmer je over het verhaal dat je van je eigen leven maakt. Waar begint jouw verhaal eigenlijk?

Jente Posthuma: Mensen zonder uitstraling

De naamloze hoofdpersonen van deze debuutroman kijkt terug op haar jeugd. Zonder oordeel, zonder verwijten registreert ze haar opvoeding. Je moet tussen de regels lezen om de tragische consequenties van het disfunctionele gezin te zien. De moeder is een ontevreden, neurotische actrice. Op iedereen en alles levert ze commentaar. Het ergste is het als mensen geen uitstraling hebben. Je kunt volgens haar beter lelijk zijn. De dochter doet haar uiterste best om aan de verwachtingen van deze veeleisende, afstandelijke moeder te voldoen. De vader is hoofd van een psychiatrische instelling. Het ontbreekt hem echter aan mensenkennis en werkelijke interesse in zijn dochter. Hij is getroebleerd door een jappenkamp en heeft daar een licht-suicidale neiging aan overgehouden. Steeds is het de dochter die de wijste is, die doet wat er van haar verwacht wordt. Ook als de moeder aan borstkanker lijdt, is er geen ruimte voor haar en haar beleving. Jaren later, op het moment dat ze zelf moeder

wordt, worstelt ze nog met een laag zelfbeeld, weinig zelfvertrouwen en bepaalde neuroses. Zo ergert ze zich wezenloos aan de geluiden van anderen. Ook moet alles altijd smetteloos schoon zijn. Schrijvend over haar verleden probeert de piekerende hoofdpersoon grip te krijgen op haar bestaan.

Posthuma beschrijft in korte, niet-chronologische episodes het isolement van dit meisje, dat ook als veertigjarige nog heel jong aandoet. De tragiek van het gemis van echte ouders wordt enkel gesuggereerd, doordat het meisje nergens haar gevoelens op de voorgrond plaatst. Ze registreert het leven zoals het is. De anekdotische opbouw, de rake dialogen, de filmische beelden en de poëtische schrijfstijl maken de aangrijpende queeste naar geborgenheid bijzonder schrijnend. Posthuma verbindt op briljante wijze humor en spitsvondigheid aan tragische omstandigheden. Als lezer zou je niets liever willen dan dit meisje in je armen sluiten en haar de liefde, erkenning en bevestiging geven waar ze, net als iedere adolescent, zo naar hunkert.

Peter-Paul Rauwerda: De negen kamers

De zeventienjarige Jonas is twee weken alleen thuis. Zijn ouders zijn naar een congres in New York en zijn zusje logeert bij hun oma. Twee weken lang kan hij zelf bepalen wat hij doet. Geen gezeur van zijn ouders over dat hij gezond moet eten, omdat hij een groeiachterstand heeft. Helaas wordt hij ook nu geteisterd door vreselijke hoofdpijn. Het giert en beukt al maanden in zijn hoofd. Na een week lijkt er te zijn ingebroken in huis. Er is echter niets verdwenen, maar wel van alles veranderd. Het hele huis is opgeruimd, alles is brandschoon en midden op de eettafel ligt een boek zo groot als een deurmat. Op het boek ligt een briefje: Maak dit boek open en je leven zal voorgoed veranderen.

Uiteraard opent boekenwurm Jonas het boek en dan begint een grote queeste. In het boek wordt een mysterieus huis in zijn buurt beschreven met negen bijzondere kamers. Jonas vindt dat huis, gaat de kamers binnen en beleeft in iedere kamer een avontuur. Meer en meer vervaagt voor Jonas de grens tussen het echte leven dat hem hoofdpijn bezorgt en de fantastische wereld in het huis uit het boek.

Niet alleen Jonas raakt gevangen in de zinsbegoocheling van een boek, ook de lezer zit al snel gevangen in het fabelachtige web dat Rauwerda zorgvuldig heeft gesponnen. Zijn zinsbegoocheling is zó authentiek en geloofwaardig dat je je tijdens het lezen nergens meer afvraagt of wat je leest wel mogelijk is. Het filosofische verhaal kent een bedwelmende verbeeldingskracht, een geestverruimende, sprookjesachtige sfeer, een bloemrijke stijl en interessante intertekstualiteit (o.a. Alice in Wonderland en klassieke mythen zoals Castor en Pollux). Rauwerda's debuutroman heeft de epische allure van een mythe. Dankzij Jonas vraag je je af wie je bent, hoe je hier bent gekomen en wat belangrijk voor jou is in het leven. Dat zijn alomvattende vragen die er altijd toe doen, of je nu adolescent bent of volwassene.

Jowi Schmitz: Weg

Anna is veertien, Robin al zeventien. Twee jaar geleden kwam hij in Huize Landvoorzand wonen, het tehuis van Anna's ouders dat kinderen verzamelt die nergens anders meer welkom zijn. Anna wil er weg, omdat haar ouders haar niet zien staan. Genegeerd worden geeft haar het gevoel dat ze in zichzelf verdwijnt. Gelukkig heeft ze Robin, haar reddingsboei. Robin smeedt samen met haar plannen om weg te lopen. Hij haat Huize Landvoorzand, want alles staat er stil door de ijzeren regelmaat van het dagelijkse leven. Zijn credo is dat alles wat stilstaat, sterft. Op de avond voor hun heimelijke vertrek komt Robin door een ongeval om het leven. Anna besluit de geplande reis in haar eentje te maken. Ze doet Robins legerjas aan, knipt haar haar af en vertrekt. Weg van haar ouders, haar oudere broer Wiggert en de andere tehuis kinderen. Ze zet koers naar Barcelona en hoopt stiekem dat haar ouders haar zullen missen. Onderweg maakt ze nieuwe vrienden: de kleine chauffeur Mammita die haar een lift geeft, de bejaarde straatmuzikant Barry die haar leert om een uitbijter te zijn en een jong kauftje dat zijn ouders kwijt is.

Jowi Schmitz sleurt je aan je lurven het verhaal in door vanaf de allereerste pagina de beschadigingen en de pijn van dit eenzame, sensitieve meisje tussen de regels te plaatsen. Anna vindt een weg om zichzelf te kunnen zijn en om haar ouders te begrijpen zonder hen verwijten te maken. Terwijl ze daar eigenlijk alle reden toe heeft, want haar ouders lijken meer empathie te hebben voor hun adoptiekinderen dan voor Wiggert en Anna. Schmitz beschrijft die ontwikkeling hartverscheurend mooi, in een nuchtere, strakke stijl en met veel psychologische diepgang. Tel daar de knap uitgewerkte motieven, de vernuftige constructie en de vele fenomenale scènes die als een film aan je voorbijtrekken bij op en je weet dat je te maken hebt met gelaagde literatuur met een hoofdletter L.

Nominaties Vertaald

Joelle Charbonneau: Nodig

Kaylee Dunham heeft één wens: een nieuwe nier voor haar doodzieke broer DJ. Ze zou er alles voor over hebben om hem te kunnen helpen. Met een afwezige vader en een drukke moeder voelt ze zich eenzaam en verantwoordelijk. Haar vriend Nate heeft wat kleinere problemen. Hij moet een hoger cijfer voor natuurkunde halen, maar op eigen kracht lukt hem dat niet. Hij ontdekt een nieuw sociaal netwerk, genaamd NODIG. Om aan te kunnen sluiten bij de site moet je delen wat je nodig denkt te hebben en moet je vervolgens vrienden uitnodigen. Eén voor één sluiten de tieners in Nottawa, Wisconsin, zich aan bij dit sociale netwerk, zonder goed na te denken over de gevolgen van hun stap. Al snel moeten de deelnemers meer doen om hun wensen uit te laten komen. Langzaam daalt ook het aantal leden. Wat is er aan de hand? Wie zit er achter dit netwerk? Hoe kunnen bepaalde wensen zomaar ingewilligd worden? Waarom duren andere wensen langer?

Charbonneau laat in deze verontrustende roman zien wat de gevolgen van deelname aan bepaalde netwerken kunnen zijn. Ze zet de lezer aan het denken: hoe ver ga jij om een wens uit te laten komen? Hoe kom jij tot bepaalde keuzes? Wat heb jij echt nodig? Is dat wat jij wilt essentieel of wenselijk? Hoe goed weet je het verschil tussen die twee vormen van verlangen nog in deze materialistisch ingestelde samenleving? *Nodig* is een maatschappelijk relevant boek dat door de op spanning gedreven compositie als een trein leest.

Emma Cline: De meisjes

De meisjes vertelt het verhaal van Evie Boyd. Als volwassen vrouw blikte zij terug op haar jeugd in het plaatsje Petaluma (in de buurt van San Francisco) in de jaren zestig. Haar gescheiden ouders waren te veel met zichzelf bezig en lieten haar aan haar lot over. Als ze bij een winkel een groep meisjes ziet, voelt ze zich direct aangetrokken tot de negentienjarige, ongeremde Suzanne. De meisjes blijken bij een commune op een verlaten ranch te horen. Russel Hadrick, een gefrustreerde muzikant, heeft het daar voor het zeggen. De eenzame Evie verlangt naar vriendschap, waardering en ze denkt dat Suzanne het geheim kent om een vrouw te zijn. Dus volgt ze haar naar de commune en doet ze volgzzaam wat iedereen daar doet. Als lezer huiver je vervolgens bij de passages met de op de seks beluste oudere mannen Russel en Mitch of bij de vileine dialogen tussen de meisjes onderling.

Terugkijkend ziet Evie vooral de onzekerheid, de afgunst en de competitie tussen de meisjes op de ranch. De oudere Evie komt niet los van die ene zomer die haar lijkt te hebben gevormd. Waarom liet Suzanne haar niet meegaan op die fatale dag, waarop de meisjes in de ban van hun charismatische leider gingen moorden? Deed ze dat bewust? Wat zou zij, Evie, hebben gedaan als ze wél mee was gegaan?

Je doet deze roman zwaar tekort als je het verhaal reduceert tot een fictieve variant van het verhaal rondom Charles Manson en zijn sekte. Ja, Cline heeft zich daardoor laten inspireren, maar haar verhaal richt zich niet op de vermeende aantrekkingskracht van de leider van zo'n commune of op lugubere beschrijvingen van het moorden.

De meisjes is een tijdloos verhaal over het universele, existentiële en gruwelijke gevoel van eenzaamheid, over het onhandige van pubers, over de hunkering naar liefde, over gezien willen worden. Emma Cline laat zien dat het altijd de kinderen zijn die de prijs betalen voor het idealisme en de keuzes van de 'volwassenen'. Ze heeft met *De meisjes* een knap geconstrueerde, psychologisch sterke roman geschreven over opgroeien.

Sarah Crossan: Een

Grace en Tippi zijn twee meisjes van zestien jaar oud. Ze hebben een anorectisch en balletdansend zusje, met de bijnaam Draak, een vader die als werkloze in de alcohol is gevlucht en een hardwerkende, overbezorgde moeder. Net als andere meisjes van hun leeftijd worstelen ze met hun ouders, met verliefdheid en met hun gevoel van identiteit. Die zoektocht naar een eigen persoonlijkheid is in hun geval echter uitdagender. Tippi en Grace hebben namelijk vier armen, twee hoofden, twee harten en zijn met elkaar verbonden vanaf hun heup. Hun leven verandert ingrijpend als hun ouders besluiten dat ze naar een gewone school gaan. Daar leren ze al snel twee andere verschoppelingen kennen: Yasmine en Jon. Met hen doen ze alles wat gewone pubers ook doen: spijbelen, stiekem roken en drinken. Grace valt als een blok voor Jon. Niet veel later komt hun leven in een stroomversnelling als hun moeder haar baan verliest en hun gezondheid achteruit holt. Zonder geld kunnen de ziekenhuisrekeningen niet betaald worden. Ze besluiten om een cameraploeg in hun leven toe te laten, zodat ze niet hoeven te verhuizen. Gelukkig blijkt de interviewster een vrouw met een hart. Zij volgt hen in de moeilijke maanden die komen. Maanden waarin ze samen zoveel mogelijk het merg uit het leven proberen te zuigen.

Het verhaal van Grace en Tippi gaat onder je huid zitten. Dat heeft alles te maken met de subtiële stijl van Sarah Crossan. Zij schrijft in verhalende poëzie, waarbij ze het leven van de meisjes vormgeeft door kleine, trefzekere observaties van Grace. Haar beleving en gevoelens staan centraal, maar toch krijg je een goed beeld van de gemoedstoestand van de rest van het gezin. De schrijfster heeft zich terdege ingelezen in geschiedenissen van Siamese tweelingen. Dat zie je terug in de kleinste details die het verhaal nog geloofwaardiger maken. Toch is dit verhaal niet geschreven vanuit sensatie of effectbejag. Crossan weet van het particuliere verhaal van een Siamese tweeling een algemeen geldend verhaal te maken, doordat ze focust op wat het betekent een individu te zijn en op wat het behelst om werkelijk van iemand te houden.

Inés Garland: Steen, papier, schaar

Als volwassene blikt de in zichzelf gekeerde Alma terug op haar jeugd. Ze beschrijft haar momenten van geluk: de zorgeloze dagen in het buitenhuis, op een eiland, buiten Buenos Aires. Op de nonnenschool is ze eenzaam. Net als iedere opgroeiende jongere heeft ze het gevoel dat haar ouders haar totaal niet begrijpen. Alleen op het eiland voelt ze zich thuis. Ze is er hecht bevriend met Carmen en Marito die uit een veel armer milieu komen. De jonge Alma ziet de culturele en financiële verschillen lange tijd niet. Als ze van haar ouders haar verjaardag op het eiland moet vieren met leerlingen van haar school, breekt ze op ongelukkige wijze haar belofte aan haar vriendin en verspeelt ze haar vriendschap. Ook Marito verdwijnt uit haar leven. Beiden keren echter in haar leven terug. Dan blijken hun belevingswerelden nog verder uit elkaar te liggen. De zeventienjarige Alma heeft te weinig door van de dreiging die in de maatschappij heerst. Pas jaren later, als volwassene, zal ze de dreiging van het militaire regime van Videla zien. Ze begrijpt haar vrienden niet meer, ook al houdt ze nog steeds intens van Marito. Hij laat haar boeken lezen om haar de andere kant van de samenleving te leren zien. Voordat Alma de harde realiteit onder ogen kan zien en ten volle beseft waar Carmen en Marito hun leven aan wijden, verliest ze hen beiden.

Garland laat op indrukwekkende wijze zien hoe de omgeving, je leeftijdgenoten en het milieu waarin je opgroeit een stempel kunnen drukken op je leven. Haar roman kent een verfijnde, poëtische schrijfstijl en een sterke sfeertekening. Ze weet je in een paar zinnen de sprookjesachtige en onbevengene wereld van de opgroeiende Alma binnen te trekken. Het subtiële mijmeren van de dertig jaar oudere Alma versterkt het inleven in die naïeve en zorgeloze staat van zijn. Deze roman is zó ingenieus gelaagd opgebouwd dat het voor lezers met verschillende leeservaringen een aantrekkelijk boek is: de een zal smullen van het verhaal over verloren vriendschap, ontluikende seksualiteit en de eerste echte liefde, terwijl een ander ook de verhaaldraad over de maatschappelijke context er genadeloos uithaalt. Het boek is als jeugdroman in de markt gezet, maar het is grootse literatuur. Zulke literatuur is leeftijdsloos!

Jenny Valentine: Door het vuur

Toen Iris haar eerste vuurtje stookte, voelde ze zich alleen. Elke denkbare kleur zat in het vuur en het gaf haar een groot en roekeloos gevoel om het te zien branden. In de metro op weg naar huis ontmoet ze die dag Thurston, een mysterieuze, wat oudere jongen, aan wie ze net als aan het vuur, direct verslaafd raakt. De eigenaardige Iris intrigeert vanaf de eerste pagina. De vuurtjes stookt ze om stilte en leegte te ervaren, om schoon te worden van binnen. Ze worstelt met een bijzonder vreemde en nogal afwezige moeder die in haar ogen nooit iets interessants te melden heeft en die het bij voorkeur over geld of uiterlijkheden heeft. Van haar biologische vader Ernest heeft ze enkel twee foto's en hij lijkt haar een freak. Als haar moeder verneemt dat Ernest op sterven ligt, sleurt ze Iris vanuit LA mee naar Londen. Ze aast samen met haar nieuwe liefde Lowell op de erfenis. Langzaamaan leert Iris haar echte vader en de waarheid over haar verleden kennen. Na Ernests overlijden blijkt dat ze meer gemeenschappelijk hadden dan zij voor mogelijk had gehouden.

Valentines werk wordt gekarakteriseerd door een fenomenaal originele beeldspraak. Ook in deze roman weet ze de lezer te raken met snedige dialogen en weldoordachte observaties van een adolescent die met ouders, de wereld en zichzelf worstelt. Iris is als eigengereide puber oprecht op zoek naar de betekenis van vriendschap, verlies, verraad en liefde. Terwijl haar vader langzaamaan versterft, sippelt bij haar het begrip voor hem binnen. Ze leert wie hij is, wie ze zelf is en wat ze belangrijk vindt in het leven. De lezer herkent in de zoektocht van dit authentieke meisje de queeste van ieder mens naar wat je wortels zijn en naar wat de waarde is van echte loyaliteit en allesverzengende liefde.